

სამშვილდის კრემაციული ურნა და მისი პარალელები
საქართველოს ფარგლებს გარეთ

მაგისტრანტი მიხეილ შალვაშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე არქეოლოგიის მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

არქეოლოგია

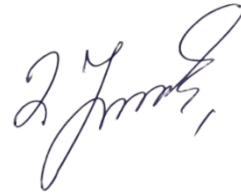
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნოდარ ბახტაძე, პროფესორი.
თანახელმძღვანელი: ზურაბ ცეცვიტინიძე, მოწვეული ლექტორი.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2024

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

მიხეილ შალვაშვილი

19 ივნისი 2024

აბსტრაქტი

ნაშრომის მიზანი იყო შეგვესწავლა 1987 წელს სამშვილდის გამოქვაბულების კომპლექსის მე-2 გამოქვაბულში აღმოჩენილი კრემაციული ურნა. მისი წარმოშობის დადგენა კერამიკული მასალის მიხედვით და დათარიღება ანალოგების მოძებნის გზით, როგორც საქართველოს ტერიტორიაზე, ასევე მის ფარგლებს გარეთ. ასევე გვსურდა დაგვედგინა მისი კულტურული კავშირი მოძიებულ ანალოგებთან მიმართებაში. ამისთვის კრემაციული ურნა და მისი თანმხლები კერამიკული მასალა პირდაპირ კონტაქტში ფიზიკურად იქნა შესწავლილი. მიღებული მონაცემების საფუძველზე დაყრდნობით, მოძიებულ იქნა ლიტერატურა სხვა მსგავსი არქეოლოგიური ძეგლების შესახებ. ჩვენს ხელთ არსებული ლიტერატურის საფუძველზე დადგინდა, რომ სამშვილდის კრემაციული ურნა შეადგენს გეოგრაფიულად აღმოსავლეთ ანატოლიის და კავკასიის ტერიტორიაზე ადრე ბრინჯაოს ხანაში არსებული სხვა უფრო ვრცელი კულტურის ნაწილს. რომელიც დღემდე საფუძვლიანად არ არის შესწავლილი. ამ კულტურას ჩვენ პირობითად “ნატეხსახურავიანი კრემაციული ურნების კულტურა” ვუწოდებთ.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: სამშვილდის კრემაციული ურნა, სამშვილდე, ნატეხსახურავიანი კრემაციული ურნების კულტურა, ადრე ბრინჯაოს ხანა, კრემაციული ურნა.

Abstract

The goal of this research was to explore cremation urn, discovered in 1987 at Samshilde complex cave #2. To identify its origin according to pottery examples and determine period by researching analogues on and outside of territory of Georgia. Also, we wanted to determine connections with analogues discovered during research. To achieve this, we have examined urn and accompanying pottery debris in physical close contact and on basis of gathered data started

researching literature with mentioned similarities. On the basis of collected information, we determined that Samshvilde cremation urn is part of larger culture, which was spread on territory of geographical Easter Anatoly and Caucasus regions during Early Bronze Age. This culture still is not sufficiently researched. So conditionally we named it as “Shred Lid Cremation Urns Culture”.

Key words: Samshvilde cremation urn, Samshvilde, Shred Lid Cremation Urns Culture, Early Bronze Age, cremation urn.

მადლობა

მსურს დიდი მადლობა გადავუხადო პროფესორ ნოდარ ბახტაძეს სამაგისტრო ნაშრომის საკითხის შემოთავაზებისთვის და ამ საინტერესო მასალაზე მუშაობის შესაძლებლობის მოცემისთვის.

დიდი მადლობა ბატონ ზურაბ ცქვიტინიძეს, გაწეული დახმარებისთვის, სამაგისტრო ნაშრომზე მუშაობისას თანადროული რჩევებისა და შენიშვნებისათვის.

მადლობა ყველა იმ პროფესორს და ლექტორს ვისთანაც მქონდა პატივი მაგისტრატურაზე სწავლების პროცესში მქონოდა ლექციები -

პროფესორ-ემერიტუსს გურამ ყიფიანს

პროფესორ დიმიტრი ახვლედიანს

პროფესორ ნიკოლოზ თუშაბრამიშვილს

ასოცირებულ პროფესორ თეიმურაზ ჯოჯუას

შალვა ბერიანიძეს

მიხეილ ლობჯანიძეს

პატივისცემით,

მაგისტრანტი მიხეილ შალვაშვილი